

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 21 став 2 од Законот за девизно работење („Службен весник на РМ“ бр. 34/01, 49/01, 103/01 и 51/03) и член 31 и 64 став 1 точка 22 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/02, 51/03, 85/03, 40/04 и 61/05), Советот на Народна банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А

за условите и начинот на одобрување кредити во девизи и кредити во денари со девизна клаузула меѓу резиденти („Службен весник на РМ“ бр. 41/2006)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа Одлука се определуваат условите под кои банка може да одобрува кредити во девизи и кредити во денари со девизна клаузула на резиденти и начинот на одобрување кредити во девизи меѓу резиденти.

Кредити во девизи на резиденти може да одобрува само овластена банка која ги исполнува условите за вршење работи со странство, согласно со Законот за банките.

II. УСЛОВИ ЗА ОДОБРУВАЊЕ КРЕДИТИ ВО ДЕВИЗИ И КРЕДИТИ ВО ДЕНАРИ СО ДЕВИЗНА КЛАУЗУЛА МЕЃУ РЕЗИДЕНТИ

2. Банката која одобрува кредити во девизи и кредити во денари со девизна клаузула на резиденти е должна да има пишана политика и процедури за оценка на кредитниот ризик кој произлегува од ризикот од девизниот курс на кој е изложен резидентот - корисник на кредит (во понатамошниот текст: корисник). Политиката и процедурите треба да содржат критериуми за утврдување и следење на способноста на корисникот да ги извршува своите обврски согласно со договорот за кредит во услови на евентуална промена во курсот на денарот спрема странските валути во кои се номинирани, односно, индексирани тие кредити.

Политиките и процедурите од став 1 на оваа точка содржат одредби кои се однесуваат најмалку на следното:

- следење, анализа и проценка на усогласеноста на структурата на девизните побарувања и обврски на корисникот (девизната позиција) според валутата и рочноста;

- утврдување и следење на големината и структурата на паричните текови на корисникот, од аспект на можноста за покривање на можните промени во износот на кредитните обврски спрема банката, како последица од промена на курсот на денарот спрема странската валута во која е номиниран или со која е индексирани кредитот, најмалку на годишна основа;
- дефинирање на адекватниот износ на обезбедување, согласно со извршената оценка на кредитната способност на корисникот и можноста за покривање на евентуалниот поголем износ на кредитна задолженост како резултат на промените во девизниот курс;
- утврдување на квантитативните лимити на износот на секој одделен кредит во девизи и/или кредит во денари со девизна клаузула на резиденти, како и квантитативни лимити на учеството на кредитната изложеност во девизи на резиденти и на кредитната изложеност во денари со девизна клаузула на резиденти, во вкупната кредитна изложеност на банката;
- оценка на влијанието на промените на девизниот курс врз кредитното портфолио на банката преку спроведување стрес-тест анализи или друг тип симулации најмалку еднаш годишно. Банката не е должна да спроведува стрес-тест анализи доколку износот на кредитната изложеност на банката во девизи, вклучувајќи ги и кредитите во денари со девизна клаузула кон резиденти, не надминува 15% од нејзината вкупна кредитна изложеност кон резиденти, без да се земат предвид девизните депозити во банки и вложувањата во хартии од вредност издадени од Република Македонија во девизи или во денари со девизна клаузула.

3. Во моментот на одобрување на кредитот, корисникот треба да ги исполнува следните услови:

- да е класифициран од страна на банката во ризична категорија А или Б и со просечна класификација на ризик на ниво на банкарскиот систем на Република Македонија според Кредитниот регистар на Народна банка на Република Македонија во категорија А или Б; или
- да обезбедил првокласен инструмент за обезбедување согласно со точка 13 од Одлуката за утврдување на методологијата за класификација на активните билансни и вонбилансни позиции на банките според степенот на нивната ризичност („Службен весник на РМ“ бр. 21/02 - пречистен текст) .

III. НАЧИН НА ОДОБРУВАЊЕ КРЕДИТИ ВО ДЕВИЗИ МЕЃУ РЕЗИДЕНТИ

4. За одобрување кредит во девизи на корисник- резидент, за плаќање на достасана обврска кон нерезидент, овластената банка е должна од корисникот да обезбеди документација врз основа на која може да се утврдат основот и обврската за плаќање кон нерезидент согласно со одредбите од Упатството за

начинот на вршење на платниот промет со странство („Службен весник на РМ“ бр. 79/02, 98/02 и 105/05).

Овластената банка ги пренесува средствата по одобриениот кредит на посебна сметка на корисникот за покрите за плаќање обврски кон нерезиденти.

Овластената банка не смее да ги пренесе средствата од одобриениот кредит на тековната сметка на корисникот - правно лице во странска валута на која се водат средствата од наплатите од нерезиденти, односно на тековната сметка, штедната книшка и други депозитни сметки во странска валута на корисникот - физичко лице.

Овластената банка е должна да го изврши плаќањето на обврската на корисникот кон нерезидентот најдоцна два работни дена од денот на пренесување на средствата од одобриениот кредит на посебната сметка.

Ако плаќањето кон нерезидентот се врши со акредитив, банката ги пренесува средствата по одобриениот кредит на посебна сметка за покрите по акредитиви најдоцна до датумот на плаќањето.

Доколку дојде до сторнирање или намалување на вредноста при извршувањето на акредитивот, односно дознаката, банката е должна да го корегира или сторнира одобрувањето по кредитот (покрите по акредитивот). Девизните средства по вака корегираниите односно сторнираните одобрувања, банката не може да му ги стави на располагање на корисникот во странска валута.

5. Овластената банка ги пренесува средствата по одобрен кредит во девизи кој се користи во денарска противвредност за плаќање во земјата, на денарската сметка на корисникот. Денарската противвредност на одобриениот кредит се пресметува по договорен курс помеѓу овластената банка и корисникот, кој е составен дел на договорот за кредит.

6. Корисникот - правно лице може да ја врши отплатата на кредитот во девизи, ако тие потекнуваат од наплати од нерезиденти, или во денари.

Корисникот - физичко лице ја врши отплатата на кредитот во денари.

За отплата во денари, овластената банка и корисникот со договорот задолжително го регулираат и курсот по кој ќе се отплаќа кредитот.

IV. ИЗВЕСТУВАЊЕ

7. Банката е должна да доставува месечни извештаи за одобрените кредити во девизи и кредити во денари со девизна клаузула на резиденти до Народна банка на Република Македонија, на начин и во рокови утврдени со упатство за спроведување на оваа Одлука, кое го донесува гувернерот на Народна банка на Република Македонија.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

8. Оваа Одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Банката е должна да ги донесе и да ги достави политиката и процедурите од точка 2 од оваа Одлука до Народна банка на Република Македонија најдоцна до 30.06.2006 година.

9. Со почетокот на примена на оваа Одлука престанува да важи Одлуката за условите и начинот на склучување на кредитните работи во девизи меѓу резиденти („Службен весник на РМ“ бр. 66/2003).

О.бр. 02 - 15 /III - 2/2006
28 март 2006 година
Скопје

Претседател
на Советот на Народна банка
Република Македонија
Гувернер
м-р Петар Гошев